

at man kan blive fri for noget Saadant. Det forekommer mig, at det ærede Medlem gaar meget for vidt, og at det ikke kan nytte, at vi gaa ind paa den Side af Sagen. Naar det ærede Medlem er saa vis paa, at vi ved at faae en udvidet Valgret faae en humanere og bedre Behandling, af Fattigvæsenet og slike Sager, saa vil jeg sige, at det er jeg ingenlunde vis paa. Det kunde være, at den slet ikke blev det Mindste bedre, det kunde være, at, hvis Valgretten blev meget brugt — og Meninger med at give den, idet man siger, at der er Træng til den, er jo, at den skal benyttes og benyttes for Alvor, thi ellers behøves den ikke — vil vistnok en stor Del af de mindste Statteydere komme ind i Sogneraadene, og det er da ikke sagt, at der derved vil fremkomme en mere human Beskyttelse (Afskybelse); det kan være, det kommer an derpaa. Jeg har ogsaa arbejdet sammen med den Slags Mand og har Erfaring for, at de dele sig i to Klasser. Den ene Klasse er stemt for at give Penge ud, maatte fordi de selv yde meget Lidt, maatte ogsaa fordi de ere humane; medens den anden Klasse, der bestaar af Folk, der har arbejdet sig selv op fra neben, ere mest nøieregnende og sige: Vi have selv slidt fra Ungdommen af og ville derfor ikke, at de og de skulle have Noget; de skulle arbejde, saa det knager i dem. Den Slags Folk findes, som sagt, ogsaa, og det er i Neglen de dygtige Folk; men forsaavidt de maatte blive Flertal i Sogneraadene, kunde det nok være, at Forsørgelsen blev noget haard og nøieregnende. (En Stemme: Den Slags Folk bliver ikke valgte). Det skal De ikke sige; man veed ikke, hvorledes en Mand stiller sig, før han er prøvet, der er ikke sat saa tydeligt Mærke paa Folk i Norge, at man jo nok kan faae dem valgte; det maa i alt Falb overlades til Valgerne, og jeg er af den Mening, at Valgerne dog ogsaa nok ville vælge nogle Mand af den Klasse. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) var mest utilfreds med de nuværende Valgretsbestemmelser for Amtsrådet, det forstaar jeg meget godt Grunden til. Han lagde megen Vægt paa den Maade, hvorpaa de Herrer have foreslaaet Valgene foretagne i Sognekommunen og ogsaa Valgene af de Spisbestattede. Jeg veed ikke, om det vil gjøre en saa stor Forskjel, om man foretog Valgene ude i Sognekommunerne efter Forslaget; Forskjellen stiller sig ikke for mig saa afgjorende paa det Punkt, det har jeg ikke nogen bestemt Mening om. Jeg kan ikke sige, at det Nuværende tiltaler mig meget mere paa det Punkt end de Herrers Forslag, — men vist er det, at den Valgbarhedsænsfus for de Spisbestattede, som her er foreslaaet, vil være det mindst Heldige af Alt. Det forekommer mig, at man maa se noget hen til, hvorledes det efter disse faktiske stiller sig for Dieblittet. Jeg forudsætter, at Valgretten benyttes til det Øverste, og da vil det rimeligvis stille sig saaledes, at vi til

Amtsrådene faae en anden Slags Klassevalg. Jeg er meget tilbøjelig til at tro, at, naar de her foreslaaede Bestemmelser blive antagne, ville den Klasse Mand, der nu besidder den største Del af Pladserne i Amtsrådet, komme til at besidde dem alle, nemlig Gaardeierklassen, og jeg tror ikke, at denne Klasse vil være saa vel tjent dermed. Nu have de den anden Klasse at vise hen til og kunne sige: „Hvis de ikke vare der, kunne vi udrette grumme Meget“; men naar Gaardeierklassen bliver ene derom, vil den være vanskelig stillet og maatte ogsaa have Vanskelighed ved at undvære de Kræfter, der ere blevne skudte ud. Der kunde maatte blive en ganske enkelt Undtagelse, hvor man vilde have en bestemt Mand til at arbejde for sig; men jeg er iøvrigt, som sagt, ikke tilbøjelig til at tro, at man vil faae Klassevalg, hvad jeg ikke finder er rigtigt, ligesom jeg heller ikke kan tro, at den Klasse, der sandsynlig vil blive valgt vil være tjent med at udgjøre Amtsrådet helt igjennem. Jeg kan derfor heller ikke negte, at jeg har mange Betænkkeligheder ved at gjøre Forandring paa dette Punkt. Smidlertid har jo den ærede Ordfører for Forslagsstillerne bebudet, at han kan nøies med andre Ting end dem, der her staa og det ærede Medlem foran (Th. Nielsen), der jo gaar meget videre end de Herrers Forslagsstillere, synes ogsaa at ville være tilfreds med Mindre, saa jeg veed ikke, om der mulig kan komme Noget ud af en Forhandling om Loven. Jeg antager, at vi ere Alle enige om at forhandle og se til, om vi kunne udrette Noget; jeg tvivler om, at det vil blive Meget, men jeg skal, som sagt, for mit Bedkommende være villig til at tale om Sagen.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Berg): Med Hensyn til den meget ærede Ministers Stilling til denne Sag ifølge hans Udtalelser skal jeg bemærke, at jeg selvfølgelig ikke havde ventet i den ærede Minister at finde nogen varm Ven af dette Forslag. Den ærede Minister har jo i en lang Række af Aar som kommunal Lidsmand taget Del i Bestyrelsen af Amtsråds- og Sognerådsanliggender — i alt Falb Amtsrådsanliggender, veed jeg — og har omfattet disse Sager med en levende Interesse, og jeg tvivler ikke om, at han har forment, at, naar det gik efter den gamle Form, gik det i Virkeligheden bedst. Jeg har antaget og tog altsaa heller ikke feil i, at der i vore Betragtning af det Betydende, det kunde have, at Befolkningen kaldtes til umiddelbar Deltagelse i disse Anliggender, var meget Forskjelligt. Det slog til, Men jeg skal dernæst indrømme, at den meget ærede Sønderrigsminister ikke har stillet sig saa afvisende overfor Forslaget, som det er flet her i Thinget ved en tidligere Leilighed af en anden Indenrigsminister, uagtet denne selv havde ført Ordet her i Thinget som Ordfører for i alt Besættigt de